

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2011-2012

14 DÉCEMBRE 2011

Proposition de budget pour l'année 2012 de la Commission administrative chargée de la surveillance des méthodes spécifiques et exceptionnelles de recueil de données par les services de renseignement et de sécurité (Commission BIM — C-BIM)

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION CHARGÉE DU SUIVI PARLEMENTAIRE DU COMITÉ PERMANENT DE CONTRÔLE DES SERVICES DE RENSEIGNEMENTS ET DE SÉCURITÉ (COMITÉ PERMANENT R) PAR
M. CLAES

I. INTRODUCTION

La présente proposition de budget a été déposée au Sénat le 7 décembre 2011. La commission du suivi a

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 2011-2012

14 DECEMBER 2011

Voorstel van begroting voor het jaar 2012 van de Bestuurlijke commissie belast met de controle op de specifieke en uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten (Commissie BIM — C-BIM)

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE BELAST MET DE PARLEMENTAIRE BEGELEIDING VAN HET VAST COMITÉ VAN TOEZICHT OP DE INLICHTINGEN- EN VEILIGHEIDSDIENSTEN (VAST COMITÉ I) UITGEBRACHT DOOR
DE HEER CLAES

I. INLEIDING

Dit voorstel van begroting werd in de Senaat ingediend op 7 december 2011. De begeleidings-

Composition de la commission / Samenstelling van de commissie :

Présidente / Voorzitster : Sabine de Bethune.**Membres / Leden :**

N-VA
PS
MR
CD&V

Danny Pieters.
Philippe Mahoux.
Armand De Decker.
Dirk Claes.

*Voir :***Documents du Sénat :****5-1386 - 2011/2012 :**

N° 1 : Proposition de budget.

*Zie :***Stukken van de Senaat :****5-1386 - 2011/2012 :**

Nr. 1 : Voorstel van begroting.

examiné cette proposition de budget au cours de sa réunion du 14 décembre 2011.

II. INTRODUCTION PAR LE PRÉSIDENT DE LA COMMISSION ADMINISTRATIVE CHARGÉE DE LA SURVEILLANCE DES MÉTHODES SPÉCIFIQUES ET EXCEPTIONNELLES DE RECUEIL DE DONNÉES PAR LES SERVICES DE RENSEIGNEMENT ET DE SÉCURITÉ, M. P. VAN SANTVLIET

M. Van Santvliet rappelle que la Commission administrative chargée de la surveillance des méthodes spécifiques et exceptionnelles de recueil de données par les services de renseignement et de sécurité (Commission BIM ou C-BIM) a été créée par la loi du 4 février 2010 relative aux méthodes de recueil des données par les services de renseignement et de sécurité.

L'article 43/1, § 1er, de la loi du 30 novembre 1998 organique des services de renseignement et de sécurité dispose également que « chaque année, sur proposition de la commission, le Sénat fixe le budget de celle-ci, qui s'inscrit au budget des dotations, afin qu'elle puisse disposer des moyens humains et matériels nécessaires à son bon fonctionnement ».

La commission administrative chargée de la surveillance des méthodes spécifiques et exceptionnelles de recueil de données par les services de renseignements (C-BIM) a donc introduit auprès du Sénat une proposition de budget pour son fonctionnement en 2012.

M. Van Santvliet précise que la C-BIM a décidé de conserver définitivement ses bureaux au sein de la Sûreté de l'État et ce pour des raisons budgétaires. Un déménagement engendrerait un coût important. Par ailleurs, cette situation génère incontestablement une plus-value dans l'exécution des missions de la C-BIM. Toutefois, afin de garantir son autonomie et sa neutralité, la C-BIM finalisera un protocole d'accord avec la Sûreté de l'État notamment pour prévoir le remboursement des frais à charge de la C-BIM. D'autre part, les bureaux seront également aménagés de manière à assurer une indépendance totale par rapport aux bureaux occupés par la Sûreté de l'État. À l'instar de ce qui a été prévu pour le budget 2011, un montant de 50 000 euros sera prévu dans le budget 2012.

Pour le surplus, M. Van Santvliet précise que le projet de budget 2012 présente peu de différences par rapport au budget de l'année 2011 :

— masse salariale (postes A1000 et B1000): ces postes ont fait l'objet d'une révision pour tenir compte

commissie heeft dit voorstel van begroting besproken tijdens haar vergadering van 14 december 2011.

II. INLEIDING DOOR DE VOORZITTER VAN DE BESTUURLIJKE COMMISSIE BELAST MET DE CONTROLE OP DE SPECIFIEKE EN UITZONDERLIJKE METHODEN VOOR HET VERZAMELEN VAN GEGEVENS DOOR DE INLICHTINGEN- EN VEILIGHEIDSDIENSTEN, DE HEER P. VAN SANTVLIET

De heer Van Santvliet herinnert er aan dat de Bestuurlijke commissie belast met de controle op de specifieke en uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten (C-BIM) werd opgericht bij wet van 4 februari 2010 betreffende de methoden voor het verzamelen van gegevens door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten.

Artikel 43/1, § 1, van de wet van 30 november 1998 houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdienst bepaalt tevens : « De Senaat bepaalt jaarlijks, op voorstel van de commissie, haar begroting, die wordt ingeschreven op de begroting van de dotaties, opdat de commissie zou kunnen beschikken over de menselijke en materiële middelen die nodig zijn voor de goede werking ervan. »

De Bestuurlijke commissie belast met de controle op de specifieke en uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten (C-BIM) heeft dus bij de Senaat een voorstel van begroting ingediend voor haar werking in 2012.

De heer Van Santvliet wijst erop dat de C-BIM heeft beslist haar kantoren definitief binnen de Staatsveiligheid te behouden om budgettaire redenen. Verhuizen zou heel wat kosten met zich meebrengen. Bovendien zorgt deze situatie ongetwijfeld voor een meerwaarde bij de uitvoering van de opdrachten van de C-BIM. Om haar autonomie en neutraliteit te garanderen zal de C-BIM evenwel een protocolakkoord met de Staatsveiligheid afsluiten, met name voor de terugbetaling van de kosten ten laste van de C-BIM. Anderzijds zullen de kantoren tevens worden ingericht met het oog op een volledige onafhankelijkheid ten opzichte van de kantoren van de Staatsveiligheid. Net zoals voor de begroting 2011 wordt er voorzien in een bedrag van 50 000 euro in de begroting 2012.

Voor het overige merkt de heer Van Santvliet op dat de ontwerpbegroting 2012 weinig verschillen vertoont met de begroting van het jaar 2011 :

— loonmassa (posten A1000 en B1000): deze posten zijn herzien om rekening te houden met de

de l'indexation. Pour rappel, le traitement des membres de la C-BIM est calculé sur la base du traitement accordé aux magistrats fédéraux conformément à l'article 43/1, § 1er, de la loi du 30 novembre 1998. Le traitement des membres du personnel est lui calculé conformément à l'arrêté royal du 26 septembre 2010 relatif au secrétariat de la C-BIM;

— chèques-repas (postes A4300 et B4300): ces postes qui avaient été rejetés l'année passée ont été repris dans le budget 2012 pour deux raisons. Il n'existe pas de local adéquat pour prendre un repas dans les locaux attribués à la C-BIM et, d'autre part, l'octroi de chèques-repas peut constituer un avantage extralégal pour des candidats à la fonction de membre suppléant. M. Van Santvliet se réfère plus particulièrement à la question orale n° 5-317 du sénateur Pieters (Sénat, *Annales* n° 5-37 du 1er décembre 2011, p. 14) qui a évoqué la problématique de l'absence de membres suppléants malgré plusieurs appels à candidatures;

— plusieurs postes sont restés identiques: rémunération des suppléants, documentation, articles de consommation courante, poste, télécommunications, informatique et bureautique;

— certains postes ont été réduits: le poste «voiture» passe ainsi de 18 000 euros à 10 800 euros.

III. DISCUSSION

A. Dépenses 2011 (jusqu'au 30 novembre 2011)

M. Van Santvliet précise que si la loi ne prévoit pas expressément de contrôle sur les comptes, la C-BIM est demandeuse d'un contrôle qui serait effectué en toute transparence.

M. Van Santvliet est partisan d'un contrôle externe et propose que le Sénat demande à la Cour des comptes de contrôler la comptabilité de la C-BIM.

Mme Deckmyn souligne que la C-BIM a finalement opté pour la solution consistant à garder la comptabilité entièrement en interne. Il est donc fait chaque mois un relevé sur la base duquel chaque rubrique est adaptée. La comptabilité est aussi examinée chaque mois par les trois membres de la C-BIM. De plus, M. Van Santvliet a reçu confirmation du Service public fédéral (SPF) Finances que cette administration pouvait elle aussi examiner ces comptes au besoin et ce, à titre gratuit.

indexering. Ter herinnering: de wedde van de leden is berekend op basis van de wedde van federaal magistraat, overeenkomstig artikel 43/1, § 1, van de wet van 30 november 1998. De wedde van de personeelsleden van de C-BIM wordt dan weer berekend overeenkomstig het koninklijk besluit van 26 september 2010 betreffende het secretariaat van de C-BIM;

— maaltijdcheques (posten A4300 en B4300): deze posten, die vorig jaar werden verworpen, werden in de begroting 2012 opgenomen om twee redenen. Er bestaat geen geschikte ruimte om een maaltijd te nuttigen binnen de ruimten die aan de C-BIM zijn toegewezen en anderzijds kan de toekenning van maaltijdcheques een incentive vormen voor kandidaten voor de functie van plaatsvervangend lid. De heer Van Santvliet verwijst meer in het bijzonder naar de parlementaire mondelinge vraag nr. 5-317 van senator Danny Pieters (Senaat, *Handelingen* nr. 5-37 van 1 december 2011), die de problematiek aanhaalde van het gebrek aan plaatsvervangende leden ondanks verschillende oproepen tot kandidaatstelling;

— verschillende posten zijn hetzelfde gebleven: vergoedingen plaatsvervangers, documentatie, verbruiksgoederen, post, telecom, informatica en bureautica;

— bepaalde posten werden verlaagd: zo werd de post «wagenpark» verlaagd van 18 000 euro naar 10 800 euro.

III. BESPREKING

A. Uitgaven 2011 (tot 30 november 2011)

De heer Van Santvliet verduidelijkt dat, hoewel de wet niet uitdrukkelijk voorziet in de controle van de rekeningen, de C-BIM vragende partij is om een transparante controle uit te voeren.

De heer Van Santvliet is voorstander van een externe controle en stelt voor dat de Senaat het Rekenhof vraagt om de boekhouding van de C-BIM te controleren.

Mevrouw Deckmyn wijst er op dat de C-BIM er voor geopteerd heeft om uiteindelijk de boekhouding volledig intern te houden. Elke maand wordt dus een afrekening gemaakt waarbij elke rubriek opnieuw wordt aangepast. De boekhouding wordt ook maandelijks door de drie leden van de C-BIM bekeken. Het is tevens zo dat de heer Van Santvliet bevestiging van de Federale Overheidsdienst (FOD) Financiën heeft gekregen dat zij, indien nodig, kosteloos die rekeningen ook kunnen nakijken.

Le poste « O2000-Honoraires » du budget 2012, qui prévoit notamment une somme destinée à payer les honoraires d'un comptable externe, peut donc être revu à la baisse.

M. Van Santvliet signale aussi que la Cour des comptes a confirmé que les surplus réalisés en 2011 seront portés au budget 2013. Cela signifie donc que les crédits inscrits au budget 2011 qui n'auront finalement pas été épuisés, seront portés en déduction du budget 2013.

Un membre estime que la problématique du contrôle budgétaire doit être examinée. Il convient en effet d'assurer un contrôle qui ne soit pas purement interne à la C-BIM et qui d'autre part ne se limite pas à celle que pourrait exercer la Cour des comptes. Aussi, il prône que ce contrôle des comptes — eu égard à la dimension de la C-BIM — soit exercé par les services du Sénat, ce qui permettrait d'assurer un contrôle tant interne qu'externe.

Vu la nécessité d'exercer un contrôle externe des comptes de la C-BIM, la commission de suivi décide d'examiner, dès la clôture des comptes 2011 et sur base d'une note des services, le champ et les modalités de ce contrôle.

B. Proposition de budget pour l'exercice 2012

À la question d'un membre concernant la suppression du poste « O2000 Honoraires », M. Van Santvliet répond que ce poste peut être fortement réduit. Il est proposé de prévoir 1 000 euros pour tenir compte des frais de traduction.

Le même membre reste d'avis que l'octroi de chèques-repas n'est prescrit par aucune disposition légale ni réglementaire.

Il considère que l'argumentation avancée par les membres de la C-BIM est peu convaincante car l'absence de membres suppléants est liée à d'autres facteurs et certainement pas à l'octroi ou non de chèques-repas. Il est en effet peu attrayant de se porter candidat à un poste que l'on exercera que pendant les vacances ou les congés maladie des membres effectifs. Enfin, le fait que les chèques-repas seraient une source de motivation pour les membres suppléants ne justifie pas, en tout état de cause, qu'ils soient octroyés aux membres effectifs et au personnel. Le membre estime donc qu'il n'y a pas lieu de retenir ces postes (A4300, B4300, C1000 en partie).

M. Van Santvliet confirme que la fonction de membre suppléant est peu enviable. C'est la raison

De post « O2000-Erelonen » in de begroting 2012 die gedeeltelijk een bedrag voor een externe boekhouder voorziet kan dan ook verminderd worden.

De heer Van Santvliet meldt ook dat het Rekenhof bevestigd heeft dat de overschotten die in 2011 gerealiseerd zouden zijn met de begroting van 2013 afgerekend zullen worden. Bedragen die dus in 2011 voorzien waren maar die uiteindelijk niet uitgegeven worden zullen in mindering van de begroting 2013 gebracht worden.

Een lid meent dat het probleem van de begrotingscontrole moet worden onderzocht. Het is immers aangewezen een controle te waarborgen die niet louter intern bij de C-BIM wordt gehouden en die niet beperkt blijft tot wat het Rekenhof zou kunnen doen. Spreker beveelt ook aan de rekeningen — gelet op de grootte van de C-BIM — door de diensten van de Senaat te laten controleren waardoor zowel een interne als externe controle kan worden gewaarborgd.

Aangezien een externe controle van de rekeningen van de C-BIM noodzakelijk is, besluit de begeleidingscommissie, bij het afsluiten van de rekeningen 2011 en op basis van een dienstdnota, het toepassingsgebied en de uitvoeringsbepalingen van die controle te onderzoeken.

B. Voorstel van begroting voor het jaar 2012

Op vraag van een lid omtrent de schrapping van de post « O2000 Erelonen », antwoordt de heer Van Santvliet dat deze post sterk verminderd kan worden. Er wordt voorgesteld om 1 000 euro te begroten om rekening te houden met vertalingskosten.

Hetzelfde lid blijft bij zijn mening dat de maaltijdcheques voor de leden niet door enige wettelijke of reglementaire bepaling voorgeschreven zijn.

Spreker vindt de argumenten van de leden van de C-BIM weinig overtuigend want het feit dat er geen plaatsvervangende leden zijn, is toe te schrijven aan andere factoren en zeker niet aan het al dan niet toekennen van maaltijdcheques. Het is immers weinig aantrekkelijk zich kandidaat te stellen voor een functie die men enkel zal uitoefenen tijdens de vakantie of het ziekteverlof van de effectieve leden. Ten slotte, het feit dat maaltijdcheques plaatsvervangende leden zouden kunnen aantrekken, rechtvaardigt hoe dan ook niet waarom ze aan de effectieve leden én het personeel moeten worden toegekend. Het lid meent dus dat de posten (A4300, B4300, C1000 gedeeltelijk) niet in aanmerking moeten worden genomen.

De heer Van Santvliet bevestigt dat de functie van plaatsvervangend lid weinig benijdenswaardig is.

pour laquelle l'octroi de chèques-repas pourrait éventuellement constituer un élément d'attrait supplémentaire.

Un autre membre estime que dans la mesure où d'autres organes, comme le Comité permanent R, prévoient également un système de chèques-repas, il n'est pas déraisonnable de le prévoir dans le cas présent. La C-BIM dépend indirectement du Sénat de la même manière que le Comité permanent R.

Un autre membre estime que si effectivement il n'existe pas de possibilité de prendre un repas dans le bâtiment de la Sûreté de l'État, il ne s'oppose pas à l'octroi de chèques-repas aux membres et au personnel de la C-BIM.

M. Van Santvliet estime aussi qu'il n'est pas indiqué manger avec les personnes que vous devez contrôler.

En réponse à la question d'un autre membre, M. Van Santvliet précise que le poste «A4100 — Indemnités et allocations réglementaires diverses» porte sur les indemnités pour le service de garde, auquel les membres de la C-BIM ont droit en vertu de l'article 357, § 2, du Code judiciaire.

Le même membre s'interroge quant au contenu du poste «B1300 — Allocations de restructuration».

M. Van Santvliet rappelle que l'arrêté royal du 26 septembre 2010 relatif au secrétariat de la commission administrative chargée de la surveillance des méthodes spécifiques et exceptionnelles de données prévoit le détachement de deux membres du personnel de la Sûreté de l'État et du SGRS afin d'assurer le secrétariat de la commission. Celle-ci rembourse intégralement le traitement de ces deux personnes détachées. En l'espèce, ladite allocation de restructuration est un des montants communiqué par le SGRS qui doit être remboursé par la C-BIM. Le détail de cette allocation n'est toutefois pas connu.

D'autre part, ledit membre se demande si le montant de 5 000 euros prévu au poste «L3000» pour la création d'un site Internet n'est pas exagéré. Les autres membres de la commission de suivi estiment par contre que ce montant est raisonnable. Par ailleurs, il ne s'agit pas de montants acquis de sorte que l'ensemble des reliquats viendront en déduction du budget futur.

Un membre remarque qu'aucun poste ne reprend le coût lié à la sécurisation des systèmes informatiques de la C-BIM. M. Van Santvliet reconnaît la chose mais précise que la C-BIM examine actuellement l'opportunité de travailler avec le système dénommé BINII qui leur permettrait de communiquer de manière sécurisée tant avec la Sûreté de l'État qu'avec le

Daarom zou de toekenning van maaltijdcheques de functie meer aantrekkingskracht kunnen geven.

Een ander lid meent dat aangezien andere instellingen zoals het Vast Comité I, ook over een systeem van maaltijdcheques beschikken, het niet onredelijk is om ook in dit geval hierin te voorzien. De C-BIM hangt op dezelfde manier als het Vast Comité I indirect af van de Senaat.

Een ander lid meent dat als men daadwerkelijk niet kan gaan eten in het gebouw van de Staatsveiligheid, hij niet gekant is tegen de toekenning van maaltijdcheques aan de leden en het personeel van de C-BIM.

De heer Van Santvliet is ook van mening dat het niet gepast is om te eten samen met de mensen die door hen gecontroleerd moeten worden.

Op vraag van een ander lid preciseert de heer Van Santvliet dat de post «A4100 — Diverse reglementaire vergoedingen toelagen» betrekking heeft op de wacht-vergoedingen die conform artikel 357, § 2, van het Gerechtelijk Wetboek aan de leden van C-BIM toekomen.

Hetzelfde lid stelt zich vragen over de inhoud van post «B1300-Herstructureringsstoelagen».

De heer Van Santvliet herinnert eraan dat het koninklijk besluit van 26 september 2010 betreffende het secretariaat van de bestuurlijke commissie belast met het toezicht op de specifieke en uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten voorziet in de detachering van twee personeelsleden van de Veiligheid van de Staat en de ADIV om het secretariaat van de commissie waar te nemen. Het betaalt integraal de wedde van beide gedetacheerde personeelsleden terug. *In casu*, is de zogenoemde herstructureringsstoelage één van de door de ADIV meegedeelde bedragen die door de C-BIM moet worden terugbetaald. De specificatie van die toelage is echter niet bekend.

Anderzijds vraagt spreker zich af of het bedrag van 5 000 euro in post «L3000» voor het opstellen van een internetsite niet overdreven is. De overige leden van de commissie vinden dat bedrag daarentegen redelijk. Anderzijds gaat het niet om verworven bedragen zodat alle resterende middelen zullen worden afgetrokken van de volgende begroting.

Een lid merkt op dat de kosten voor de beveiliging van de informaticasystemen van de C-BIM in geen enkele post zijn opgenomen. De heer Van Santvliet bevestigt dit maar verduidelijkt dat de C-BIM momenteel onderzoekt of er kan worden gewerkt met het systeem BINII dat hen in staat zou stellen op een beveiligde manier te communiceren met de Veiligheid

SGRS. Ce système permettrait à la C-BIM de communiquer par courriels et éviterait ainsi des déplacements physiques dans les locaux du SGRS. Toutefois, ce système BINII coûte 20 000 euros par an.

IV. VOTE

La proposition de budget adapté (doc. Sénat, n° 5-1386/3) est approuvée par 4 voix et une abstention.

Confiance a été faite au rapporteur pour la rédaction du présent rapport.

Le rapporteur,

Dirk CLAES.

La présidente,

Sabine de BETHUNE.

van de Staat en de ADIV. Met dit systeem zou de C-BIM per e-mail kunnen communiceren en zouden fysieke verplaatsingen naar de ADIV dus overbodig worden. Het BINII-systeem kost echter 20 000 euro per jaar.

IV. STEMMING

Het aangepaste voorstel van begroting (stuk Senaat, nr. 5-1386/3) wordt aangenomen met 4 stemmen bij één onthouding.

Vertrouwen werd geschonken aan de rapporteur voor het opstellen van dit verslag.

De rapporteur,

Dirk CLAES.

De voorzitter,

Sabine de BETHUNE.